ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਨਾਵਲ/ ਕਿਸ਼ਤ-55

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਉੱਪਰਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਸਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਸੀ (ਸਰੀਰਕ ਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਕਰਕੇ)। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਮੇਕਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਸੀ ਉਸ ਜਾ ਨਾਂ ਪਿਨਹੀਰੋ ਮਠਾਡੂ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਸ਼ਲ ਹੋਰਮਸ ਡਾ. ਫੋਨੇਸਕਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਪਦਵੀ ਦੇ ਬਿੱਲਕੁੱਲ ਹੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

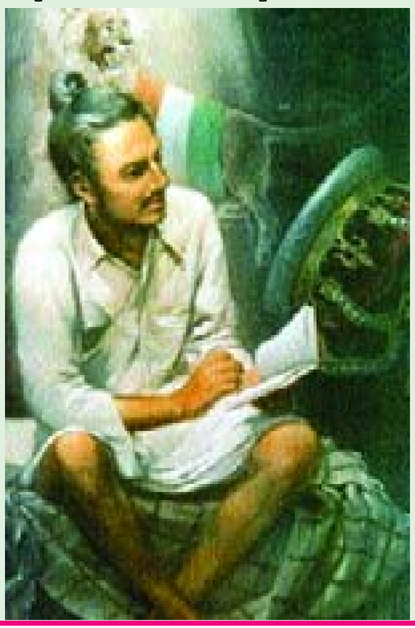

ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੁੱਧੂ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਲਤੀਫ਼ੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਿਨਹੀਰੋ ਮਠਾਡੂ ਪਿਛਲੇ ਛੱਬੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪ ਕਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਿਆ। ਉਂਝ ਸਭ ਕੁੱਝ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਪਿਨਹੀਰੋ ਮਠਾਡੂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖ਼ਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼-ਕਿਸਮਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਦ-ਕਿਸਮਤੀ ਕਿ ਪਿਨਹੀਰੋ ਮਠਾਡੂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਨਹੀਰੋ ਮਠਾਡੂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੀ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਉਹ ਡੱਫਰ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮੂਰਖਾਂ ਜਾਂ ਅਹਿਮਕਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੋਏ, ਸਭ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਲੱਗੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਕੋਈ ਉਸ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੱਠ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ ਲੈ ਆਇਆ। ਸੋਟੀ ਕੁੱਝ ਲੰਮੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਤਰਖਾਣ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੇਚ ਦੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਤਰਖਾਣ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੋਟੀ ਹੇਠੋਂ ਕੱਟ ਕੇ ਮੇਚ ਦੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਤਰਖਾਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਇੱਧਰੋਂ ਤਾਂ ਸੋਟੀ ਠੀਕ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰੋਂ ਭਾਵ ਮੁੱਠ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕੱਟ ਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੱਠ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸੋਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸੀ, ਕੱਟ ਕੇ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਘੁੰਮ ਗਈਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਰੂਪ ਬਸੰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯਾਦ ਆਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੂਪ ਆਪਣੇ ਬਿਮਾਰ ਭਰਾ ਬਸੰਤ ਲਈ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ III 'ਤੇ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ / ਕਾਂਡ-41

ਕਿਸਾਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਗ਼ੁਲਾਮ

ਡਾ. ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਰੀਕਾ
98760-34567

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਭੂਮੀ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਦਸਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੰਬੰਧੀ ਲੰਬੇ-ਚੌੜੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਾਇਜਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕੱਢਵਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ-ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਚਿਪਕਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ-ਸ਼ਹਿਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਦੇਸ਼ੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਜਾਬਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਪਰਚੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਭਾਰਤੀ ਭੂਮੀ, ਸਨਅਤ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਕੇ ਬੰਗਲੌਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੋ। ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਲਾਲੋ-ਲਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਤਿਆਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਫ਼ਤਹਿ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਊਸ਼ਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ।

ਬੰਗਲੌਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਲੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਜਾਬਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਪਲੱਤਨਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਧਰਤੀ ਖਿਸਕਦੀ ਜਾਪਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਬੰਗਲੌਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਸਫਲ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੀਡੀਏ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਗੈਰਾ ਦੇ ਗੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਢਿੱਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਡੱਟੀਆਂ।

ਅੰਤ ਬੰਗਲੌਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਆ ਢੁੱਕਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਪਹੁ ਫੁਟਾਲੇ ਹੀ ਬੰਗਲੌਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੰਬਾ ਚੌੜਾ ਮੈਦਾਨ ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗ ਸੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚਲੀ ਉੱਚੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਲਾਲ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਬੈਨਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ,

"ਸਾਮਰਾਜ ਔਰ ਉਨਕੇ ਭਾਰਤੀ ਦਲਾਲ !...ਮੁਰਦਾਬਾਦ"

"ਭਾਰਤੀ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਸੰਗਠਨਤਾਮਕਤਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ।"

"ਭਾਰਤ ਕੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਸਪੂਤੋ ! ਅਪਨੀ ਭੂਮੀ, ਸਨਅੱਤ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਔਰ ਵਪਾਰ ਬਚਾਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਸਾਮਰਾਜ ਔਰ ਉਨਕੀ ਦਲਾਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ।"

ਇਸ ਬੈਨਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ, ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਮਰਹੱਟਾ, ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਕੋ ਸਾਇਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਜੜੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਟਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਬੈਨਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਜੜੀ ਫੋਟੋ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜੀ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਕਈ ਮਾਇਕ ਸਟੈਂਡ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਟੇਜ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਲੱਖਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਂਗੂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੋਨੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲਾ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰਦਾਂ- ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਟ੍ਰੇਨ ਦੇ ਬੰਗਲੌਰ ਲੇਟ ਪਹੁੰਚਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣੇ ਹੀ ਬੰਗਲੌਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜੱਥੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਤੁਰੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਬਲਵੀਰ ਹੋਰੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜੱਥਾ ਦੋ-ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਂਦਾ ਬੰਗਲੌਰ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਬਲਵੀਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਬੈਨਰ ਚੁੱਕੀ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬੈਨਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੱਥੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਚਾਰ-ਪੰਜ ਨੌਜਵਾਨ ਜੱਥੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ-ਬਰਾਬਰ ਪੰਦਰ੍ਹਾਂ-ਪੰਦਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਵੀਹ-ਵੀਹ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਵਿੱਥ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਜੋਸ਼-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਤਣੇ ਹੋਏ ਮੁੱਕੇ, ਨਾਹਰਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਇੰਝ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਫ਼ਲਦਾਰ ਬੂਟੇ ਦੀ ਉੱਪਰਲੀ ਟੀਸੀ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਫ਼ਲ ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਚੱਲਣ ਸਮੇਂ ਫ਼ਲ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋਨੀਆ ਅਤੇ ਬਲਵੀਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਜੱਥੇ ਦੇ ਮਰਦ-ਔਰਤਾਂ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਬੈਠਦੇ ਗਏ।

ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨੇ ਮਾਇਕ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਭਾਰਤ ਕੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਪ੍ਰਾਂਤਾ ਸੇ ਆਏ ਜੁਝਾਰੂ ਬਹਿਣੋ ਔਰ ਭਾਈਓ, ਹਮ ਅਪਨੀ ਯਹ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਲੋਕਮਾਤਾ ਕੋ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਿਤ ਕਰੇਂਗੇ। ਲੋਕਮਾਤਾ ਕੋ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣੇ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਹਮਾਰੇ ਕ੍ਰਾਂਤਾਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਕੇ ਸ਼ੂਰਬੀਰ ਆਗੂ ਬਹਿਣ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਊਸ਼ਾ ਜੀ ਆਪ ਕੇ ਲੋਕਮਾਤਾ ਜੀ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਂਗੇ।"

"ਹਮਾਰੇ ਬਹਿਣੋ ਔਰ ਭਾਈਓ ਹਮਾਰੀ ਲੋਕਮਾਤਾ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਏਕ ਗਾਉਂ ਕੀ ਵੋ ਔਤ ਥੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੇਤੰਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਲੇਰ ਔਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੀ ਥੀ ਅਗਰ ਮੈਂ ਕਹੂੰ ਕਿ ਹਮਾਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਕੋ ਜਨਮ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਵੋਹ ਮਾਤਾ ਥੀ ਤੋ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਗਾ। ਹਮ ਔਰ ਫ਼ਤਹਿ ਬਹਾਦਰ ਜੈਸੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਉਸੇ ਮਾਤਾ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਹਮਾਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਕੇ ਲੀਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਕਾਮ ਕੀਆ। ਇਸੇ ਕਾਮ ਕੇ ਕਾਰਨ ਹਮਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੁਟੇਰਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੀ ਟਾਂਗ ਪਰ ਲਾਠੀ ਮਾਰ ਕਰ ਟਾਂਗ ਤੋੜੀ। ਡਾਕਟਰੋਂ ਕੋ ਮਾਂ ਕੀ ਟਾਂਗ ਕਾਟਨੀ ਪੜੀ। ਫੇਰ ਦੁਸ਼ਟ ਜਾਲਮੋਂ ਨੇ ਮਾਂ ਜੀ ਕੋ ਜੇਲ੍ਹ ਕੀ ਸਲਾਖੋਂ ਕੇ ਪੀਛੇ ਬੰਦ ਕੀਆ। ਪਰੰਤੂ ਹਮਾਰੀ ਬਹਾਦਰ ਮਾਂ ਨੇ ਦਿਲ ਛੋੜਾ। ਵੋ ਜੇਲ੍ਹ ਮੇ ਭੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਤੇ ਰਹੇ। ਕੁਛ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਹਮਾਰੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਉਸ ਮਾਂ ਕੋ ਲੋਕਮਾਤਾ ਕਾ ਦਰਜਾ ਦੀਯਾ ਥਾ। ਹਮਾਰੀ ਲੋਕਮਾਤਾ ਜੇਲ੍ਹ ਮੇ ਲੜਤੇ -ਲੜਤੇ ਸ਼ਹਾਦਿਤ ਕਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਈ ਹੈ। "ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਊਸ਼ਾ ਭਾਵਿਕਤਾ ਭਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਬੋਲਦੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੀ ਲੋਕ ਸਮੁੰਦਰ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰ ਕੇ ਲੋਕਮਾਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੋਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਅਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਾਊ ਨਾਹਰੇ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੇ।

"ਲੋਕ ਮਾਤਾ।..."

"ਅਮਰ ਰਹੇ...."

"ਸ਼ਹੀਦ ਲੋਕਮਾਤਾ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ..."

"ਪਹਿਰਾ ਦਿਆਂਗੇ ਠੋਕ ਕੇ..."

ਅਜਿਹੇ ਨਾਹਰੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਗੂੰਜਦੇ ਰਹੇ। ਫੇਰ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਫ਼ਤਹਿ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਨਾਊਂਸ ਕੀਤਾ। ਚਿੱਟੇ ਖੱਦਰ ਦਾ ਕਮੀਜ਼ ਪਜਾਮਾਂ ਪਹਿਨੀ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ, ਫ਼ਤਹਿ ਬਹਾਦਰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆਇਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਲੱਗਾ ਦੂਸਰੇ ਮਾਇਕ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਉਸ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਫ਼ਤਹਿ ਬਹਾਦਰ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਓ! ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੁਟੇਰਾ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਮਰਾਜ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰਲੇ ਆਰਥਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਰਗੇ ਅਣਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੱਦਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਹ-ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਵਾਹ - ਵਾਸਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਦਲਾਲੀ ਨਾਲ ਹੈ। ਦਲਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਵਿਪਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਲ, ਜੰਗਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੁਟਵਾਉਣ ਦੀ ਕਾਲੀ ਕਰਤੂਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਵਿੱਦਿਆ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਨਅੱਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਗ੍ਰਹਿਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਰਖ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਂਟੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਪਿਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੜ ਆਰਥਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜ਼ੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। "ਫ਼ਤਹਿ ਬਹਾਦਰ ਜੋਸ਼-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਨਾਹਰੇ ਗੂੰਜਦੇ ਰਹੇ।"

(ਚੱਲਦਾ)

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ "ਕੂੰਜਾਂ"

ਲੋਕ ਮੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮੇਰਾ ਗ਼ਮ ਵੇਖ ਕੇ,
ਜਿਵੇਂ ਲਹਿਰ ਮੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਨਾਰਾ ਵੇਖ ਕੇ,
ਮੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਮੋਢਾ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਵੇਖ ਲਵੀਂ ਦੋਸਤ,
ਕਿਤੇ ਜਿੰਦਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਂਵਾਂ, ਤੇਰਾ ਸਹਾਰਾ ਵੇਖ ਕੇ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੇਦਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਕੂੰਜਾਂ" ਪਿਛਲੀ ਦਿਨੀਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਵਿ ਕੰਵਲਜੀਤ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਲੋਕ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ "ਕੂੰਜਾਂ" ਨਾਮ ਹੀ ਇਹ ਐਸਾ ਖਿੱਚ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ "ਕੂੰਜਾਂ"

ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ

ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਬਣ ਕੇ ਸਾਈਬੇਰੀਆਂ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਡ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਉੱਡ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਆਗ਼ਾਜ਼ ਮੋਰ ਅਤੇ ਕੂੰਜਾਂ ਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੂੰਜਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਕਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦਾ ਅਮਲ ਕਾਰਣ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਪਾਉਂਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਐਸੀ ਚੋਗ ਖਿਲਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਦਾਣਾ ਚੁਗਣ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲ ਖਿਚਵੀ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਅਗਲਾ ਵਰਕਾ ਫੋਲਣ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕੂੰਜਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਨੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਇਹੀ ਵੇਦਨਾ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕੂੰਜਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਮੋਹ ਮਾਣ ਕੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਹੇਰਵੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

9.00 ਕੁ ਵਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਢੁੱਡੀ ਕੇ " ਗੀਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਾਂ" ਰੇਡੀਓ ਵਾਲੇ ਆਪ ਦੇ ਦੋਸਤ ਟੋਨੀ ਮਰਵਾਹਾ ਦੇ ਨਿੱਘੇ ਮੋਹ ਭਿੱਜੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਸਾਲਗਿਰਹਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਵੇਦਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਪਰੰਤੂ ਸਵੈ-ਮੰਥਨ ਐਨੇ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰੰਤੂ ਅੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲਵਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਢਾਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਵੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਦਾਸ ਹੋਵੋ, ਖੁਸ਼ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਵੀ ਤੰਗ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਉਲੀਕ ਦੇਵੋਂ ਤਾਂ ਦੁੱਖ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਅਹਿਸਾਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਸਿਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਕਵੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁੱਝ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਰੂਪੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਕੁੱਖ, ਦਰਦ, ਲਾਲਚ, ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਸਭ ਦਾ ਸਮੀਕਰਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਮਿਲਦਾ ਕਿਤੇ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਵੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਮਾਣਿਆ, ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਖ਼ੁੱਦ ਮਨਫੀ 40 ਦੇ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੁੜਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੰਡ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜੁੜੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮਿੱਤਰ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ III 'ਤੇ

ਸ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਮੋਬਾ. 98141-35151

ਕਹਾਣੀ

ਉਹ ਕੌਣ ਸੀ?

ਪ੍ਰੋ: ਐਚ. ਐਸ. ਡਿੰਪਲ

ਕਮਲ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਬੱਬੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਫੋਹੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੈਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਛਪੇ ਲੇਖ "ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ 'ਤੇ ਉਸਰਿਆ ਹੈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ" ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਚੌਂਕ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੇਖ ਹੇਠ ਛਪੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਮਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖ਼ੂਬ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬੜਾ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ। ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਿਹੇ ਹੁਸੀਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੰਜ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕਿੰਨਾ ਬਦਸੂਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਢਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਏ ਹੋਏ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ! ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਮਲ ਨੇ ਜੋ ਦੱਸਿਆ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿੰਨੀ ਤੀਖਣ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

"ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ?" ਉਸ ਨੇ ਗੱਲ ਮੁਕਾ ਕੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਇਥੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਹੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਐਮ.ਏ. ਕਰਦੀ ਆਂ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ।"

"ਤੇ ਤੁਸੀਂ ?"

"ਮੈਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਐਡਹਾੱਕ ਲੈਕਚਰਾੱਰ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਐਮ. ਏ.ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਵੱਡਾਂ।" ਉਸ ਨੇ "ਵੱਡਾ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਐਨਾ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗਿਆਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਖ਼ਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਦੂ ੩ਨਹੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ "ਕਾਨਫੀਡੈਂਸ" ਸੀ! ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਸਵਾਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਉਧੇੜ-ਬੁਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਕਈ ਜਾਣਦੇ-ਅਣਜਾਣਦੇ ਪਾਤਰ ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਲੱਗੇ। ਮੇਰੀ ਦੋਸਤ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਭੈਣ ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਦਿਕ - ਮੇਰਾ ਕਲਾਸ ਫ਼ੈਲੋ, ਰੇਸ਼ਮਾ ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੁਸੀਨ ਸਾਥੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਮਲ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮੰਗੇਤਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੋਂਦ-ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਅੱਲ੍ਹੜ-ਵਰੇਸ ਉਮਰ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਆਪ-ਹੁਦਰਾਪਣ ਸੀ, ਬਚਪਨਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਵਾਨੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਹ ਸਭ ਸਵਾਲ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਰੱਸੀਆਂ ਵਾਂਗ ਲਟਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬੜਾ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਸੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕਰੰਟ ਵਾਲੀਆਂ ਨੰਗੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਜਾਪ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਇਹ ਕਮਲ ਦੇ ਬੋਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਸੁਰਤਾਲ ਛੇੜ ਰਹੇ ਸਨ, "ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਵੱਡਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੇਹਾ ਜਨੂੰਨ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਹੁਸੀਨ ਮੰਜ਼ਰ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ-ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਤੇ ਅਕਸਰ ਗੱਲ ਛਿੜਦੀ ਸੀ,

"ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ।"

ਬੱਸ ਇਹੀ ਸੋਚਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਲੱਗ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਾਲਜ ਵਿਚ "ਸੰਗੀਤ-ਇਕ ਔਸ਼ਧੀ ਵੀ" ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਬਲਾੱਕ ਵਿਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਸੀ। ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਰਹੀ ਹੋਵਾਂ, ਕਿਸੇ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ-ਅਥਾਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ-ਵਿਚਕਾਰ। ਅਚਾਨਕ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਖ਼ਿਆਲ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਕਮਲ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਹੋ ਸਕਦੈ, ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਹੀ ਪਰਾਧਿਆਪਕ ਹੋਵੇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਹੋ ਸਕਦੈ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਸਮਝੀ ਹੋਵੇ, ਖ਼ੌਰੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਫ਼ੈਨ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਸਦੀਆਂ, ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਗੀਤ ਵਿਭਾਗ ਇਕ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਵਾਂਗ ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁੜੀਆਂ-ਮੁੰਡੇ ਸਭ ਸੱਜ-ਧੱਜ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਮੇਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾੜਾ-ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹੀ ਗੱਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵੀ ਢੁੱਕਦੀ ਹੈ, 'ਤੇ ਅੱਜ ਤਾਂ ਖਾਸ ਦਿਨ ਦੀ, ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣੀ। ਕੋਈ ਰੋਕਣ-ਟੋਕਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਮੈਂ ਗੁੰਮ-ਸੁੰਮ ਜਿਹੀ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਅਣਜਾਣ ਚਿਹਰਾ ਤਲਾਸ਼ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬਾਕੀ ਸਫਾ III 'ਤੇ

ਮਨੁੱਖਤਾ ਤਾਈਂ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ

ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਗੋਰੀਆ

ਪ੍ਰੋ. ਅਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੋ.98142-13512

ਰੱਬ ਦੀ ਤਖ਼ਲੀਕਸ਼ੁਦਾ ਇਸ ਕਾਇਨਾਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਉਲ ਮਖ਼ਲੂਕਾਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਘੜਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਲਮਾਂ ਨੇ ਦਿਓਤਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੇਵ ਬਿਰਤੀ 'ਤੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਸਾਇਆ ਦਰਾਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਮਾਇਆਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਕਦੀ ਸੱਚ ਦਾ ਅਕਸ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅੱਜ ਉਹਦਾ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਆਕਾਰ ਝੂਠ ਫਰੇਬ ਤੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚ ਉਤਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ ਰਹਿਮਤ ਉਲਾਅਲਹ ਦਾ ਕੌਲ ਏ "ਫ਼ਰੀਦਾ ਕਾਲੇ ਮੈਂਡੇ ਕੱਪੜੇ ਕਾਲਾ ਮੈਂਡਾ ਵੇਸ, ਗੁਨਾਹੀਂ ਭਰਿਆ ਮੈਂ ਫਿਰਾਂ ਲੋਕ ਕਹਿਣ ਦਰਵੇਸ਼" ਉਕਤ ਕੌਲ ਜਿੱਥੇ ਫ਼ਰੀਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਹੈ ਉੱਥੇ ਇਸ ਆਜਿਜ਼ਾਨਾ ਬਚਨ ਦਾ ਫ਼ਲਸਫਿਆਨਾ ਪਸਮੰਜ਼ਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰ ਮੁੱਢੋਂ ਈ ਗੁਨਾਹ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਵਿਦਮਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਧਰਮ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਵੀ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭਗਵਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਲ੍ਹਾ ਦਾ ਨਾਂਓ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜੋ ਵਕਤਨ ਫ਼ਵਕਤਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪਹਿਲੂ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਮਾਦਿਆਤੀ ਦੌਰ ਗੁਨਾਹ ਦੀ ਰੁਚੀ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰੂ ਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਰੁਚੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਗਲੇਫ਼ ਲਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਬੀਅ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਅੱਜ ਭੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜੇਕਰ ਕਾਇਮ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਤੋਰੇ ਟੁਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਚੰਦ ਅਲ੍ਹਾ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਜਿੰਨਾ ਸੰਸਾਰੀ ਧਨ ਦੌਲਤਾਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਫਲਾਹ ਓ ਬਹਿਬੂਦ ਲਈ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਗੋਰੀਆ ਜੋ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਸਬੇ ਅਮਲੋਹ ਵਿਖੇ ਕਿਆਮ ਪਜ਼ੀਰ ਹੈ। ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬੇਲੌਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗ਼ਰੀਬ ਗੁਰਬਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਮੁਹਲੱਕ ਰੋਗਾਂ 'ਚ ਗ੍ਰਸੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਫਲ ਇਲਾਜ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਗੋਰੀਆ ਜਿਹੀ ਬਹੁਪਰਤੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਬਾਬਤ ਕੁੱਝ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਕਲਮੀ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਹਥਲੇ ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੇ ਚਿਤੇਰਾ ਬੜੀ ਆਜਜ਼ੀ ਸਹਿਤ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨੀ ਲੋੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਸ ਕੋਲ ਲਫਜ਼ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਕੱਦ ਬੁੱਤ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਲਾ ਅਤੇ ਵਸੀਅ-ਫੇਰ ਵੀ ਅਰਜ਼ ਕਰਾਂ ਪਈ ਡਾ. ਗੌਰੀਆ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਈ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਹਿਕਮਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵਾਬਸਤਾ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਗੌਰੀਆ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਨਾਂਓ ਗੁਜ਼ਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤਬੀਬਾਂ 'ਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੁੰਦੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਦ ਮਰਹੂਮ ਉਮਰਦੀਨ ਗੋਰੀਆ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਾਰੂਫ ਪਿੰਡ ਦਕੌਂਧਾ 'ਚ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਹਿਕਮਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਨਵੇਂ ਅੱਯਾਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਸਿਰਜੀਆਂ।

ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ੰਦ ਯੂਸਫ ਗੋਰੀਆ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਖ਼ਿਦਮਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਭਰਪੂਰ ਗੋਰੀਆ ਸਵਰਗੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਾਲ ਤੇ ਹੁਨਰ ਸਦਕਾ ਉਹਨਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੀ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਭਰਪੂਰ ਗੋਰੀਆ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਪੁੱਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਫ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਰ ਦਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਮੁਆਲਜੇ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ,ਅੱਜ ਰਾਜ਼ੀ-ਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ-ਖ਼ੁਸ਼ਾਈਂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੈ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਹੈ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਗੋਰਆ ਕਲੀਨਿਕ ਜੋ ਅਮਲੋਹ ਵਿਖੇ ਖੰਨਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਿਰਗੀ ਦੇ 14 ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਕਵਾ, ਫੁਲਬਹਿਰੀ ਯਾਨੀ ਵਿਟੀਲਿਗੋ ਜਿਹੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸਫਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੱਵਈਏ ਜਿੰਨਾ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨਾਂਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ , ਵੀ ਆਪ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਲਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਦੁਰਲੱਭ ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਬੜੀ ਮਸ਼ੱਕਤ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਵਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਗਾਇਕ ਅੰਦਰਮੌਜੂਦ ਇੰਤਸ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੋਕਲ ਕਾਰਡਜ਼ ਇੰਜ ਅਰਾਸਤਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਗਾਇਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿਨਫ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਢਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਰਗੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਹਦੀ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ III 'ਤੇ

ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਗੋਰੀਆ

ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਬ਼ਗੈਰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਖਿੱਚ ਤੋਂ

ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮਾ (ਨਗਰ)
98889-20009

ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਗੋਡਿਆਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਗਠੀਆ ਜਾਂ ਕਮਰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਦਰਦਾਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੋਰਟਸ ਮੈਨ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਨ ਕਿੱਲਰ ਗੋਲੀਆ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਖਿਡਾਰੀ ਮਹਿੰਗੇ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 100 ਫੀਸਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ।

ਆਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਖਿਡਾਰੀ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕਣਗੇ। ਅਕਸਰ ਖਿਡਾਰੀ ਜਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਗੇਮਾਂ ਜਾਂ ਅਚਨਚੇਤ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਭਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੂਗਰ ਰੋਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਵਧ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਟੋਪੀਨੀਆ ਜਾਂ ਉਸਟੋਪਰਾਈਸਿਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਵੀ ਗੋਡਿਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੇਮ ਦੌਰਾਨ ਸੱਟ ਲੱਗਣਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗੋਡਿਆਂ ਦੇ ਲਿਗਾਮੈਂਟ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੋਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੈਪ ਜਾਂ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝਿੱਲੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਾਰਟੀਸੋਜ ਆਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਫੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਰਗੜ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੋਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਜਿਸ਼ ਜਾਂ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਹਿੰਗੇ-ਮਹਿੰਗੇ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਬ਼ਗੈਰ ਖਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਾ ਅਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦਰਦ ਸਹਿ ਕੇ ਹੀ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਜ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਰਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਣ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਹੇਜ਼ -1. ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਏ-ਵਾਦੀ ਚੀਜ਼ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੈਠਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

3. ਪੌੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

4. ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਨੇੜੇ-ਨੇੜੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੋਡਿਆਂ ਦੀ ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਖ਼ੁਰਾਕ.- 1. ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਗਿਲਾਸ ਦੁੱਧ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਹਰੀਆ ਪੱਤੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੇ ਫ਼ਲਾਂ ਦਾ ਜੂਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਂਡੇ, ਮੀਟ ਸੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਮਰੀਜ਼ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਹਨ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰੀ, ਪਨੀਰ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ